

ESTI METS

Nr. 2. Webruar 1921. a.

Sisui

1. **Metsaasjandus.**
Metsakasutus väljaspool pearaiet.
Taxus baccata.
2. **Metsatööstus.**
Kändude juurimine wedela õhuga.
3. **Jahiasjandus.**
Läbiwaatamisel olev jahiseaduse kawa.
4. **Mitmesugused teated ja kroonika.**
Metsade walitsemise arenemine (järg).
Wäljawõtted esimese ülemaalse metsateenijate kongressi otsustest.
Lehtpuu wäljaweo küsimus Latwijas.
Marjade ja seente korjamine riigimetsades
5. **Poolametlikud teated.**
W. walitsuse otsused.
Metsade Peawalitsuse ringkirjad.
Metsade Peawalitsuse ülema päewakäsud.
Kirjakast.

IMPORT & EKSPORT:

kõiksugused toores-
:: ja walmisained, ::
tööstuse ja tarbe-
asjanduse masinad,
põllutööriistad ine.

LAEWANDUS

Kaupade sisse- ja
:: väljalaadimine, ::

Weoruumi - laadun-
gite muretsemine.

TOLLI KLAREERI-
MINE, KAUPADE
TRANSPORT,
AGENTUURID.

Seltsil on Teadete
Büroo kaubandus-
tööstuslisel alal.

AKTSIASELTS
TRANSATLANTIK
(THE TRANS ATLANTIC EXCHANGE)

PEAKONTOR: PIKK TÄNAW Nr. 63,

TALLINNAS.

Kaable & Telegr.
aadr.:

TRANSATLAN
TÄLLINN. Telefon
10-25.

Kaable koodid tar-
witusel:

ABC wiies wälja-
anne,

Western Union,
Bentleys,
Watkins,
Liebers.

Spediteur

PATZNER & Co.

IMPORT & EXPORT:

of raw materials,
:: manufactured ::
goods, products,
industrial & agri-
cultural implements
etc.

SHIPPING,
CHARTERING,
LIGHTERAGE.

TRANSPORTATION,
STORAGE,
EXCHANGE AGENCY,
CONCESSIONS

for exploitation of
forests, mines, rail-
roads, harbors etc.

The Company
operates an Infor-
mation Bureau on
Commerce, Busi-
ness, Industries.

THE
TRANSATLANTIC
EXCHANGE
(AKTSIASELTS TRANSATLANTIK)

MAIN-OFFICE 63 LONG STR.

REVAL, ESTONIA.

Cable & Tel. Ads.:
TRANSATLAN REVAL.
Tel. 10-25.

Connecting all De-
partments.

Codes used:
ABC 5th Edition,
Western Union,
Bentleys,
Watkins,
Liebers.

Shipping & For-
warding.

Agent:
PATZNER & Co.

Pls. mark reply for
attention.

Ühisus „Pioneer“ :: Import & Eksport

Tallinnas, Harju tänav 45. — Kõnetraat 8-26

Masinarühmad RIIHILAJENDAJAD, aurukatlad, torud ja
Kaatersaad pakkimiskatatajaad KÄSITÖÖRIISTAD puu-
Kreissaad ja rauatööstuse jaoks. PÖLLUTÖÖRIISTAD
Põiksaad masinad, kõiksugused naelad jne.

■ ■ alati ladus ja tellimise peale. ■ ■

Õliwäride-tööstus

„WÄRW“, Sauna tänaval 3

soovitab mõõdukate hindadega igasuguseid õliga õrutuid ja kuiwi maalriwäriwärisid, suu-
remal ja väiksemal määral. Seinad ja laeplatoonid igas mustris. Seinapappi, tapeeti,
papinaelu, kriiti, liimi, wärnitsat, terpentini, lakki jne.

„Eesti Metsa“ lugejatele alandatud hindadega.
Maalt sissesõitjatele kõige parem ostukoht.

Tallinn, Wiru tän. 4, tel. 739 ja 823.

AKTSIA
SELTS

„ATLANTA“

METSATÖÖSTUS:

Siseturu ja eksporti nõudmiste täitmine, metsade ja palkide ostmine.

MÜÜA:

Laudu, põletispuid, kiwisüsa.

:: OMA LAUAWABRIK JA PUUHOOW ::

Tallinn, Teliskivi tän. 35, tel. 12-89.

EKSPORT

IMPORT

A. /s. **SILVA**



Tallinn.
Merepui.

Telefonid: 9-29.
13-80.

Telegr. adr.: „SILVA TALLINN“.

Eesti Metsateenijate Kutseühisuse Osakondadele.

Keskjuhatus on pidanud suuremate äridega, kes nõus on laskematerjaali, **isearania püssirohtu** ühisuse liikmete tarwis **alandatud hindadega** muretsema, praeguse rahakursi -80 marka nael.

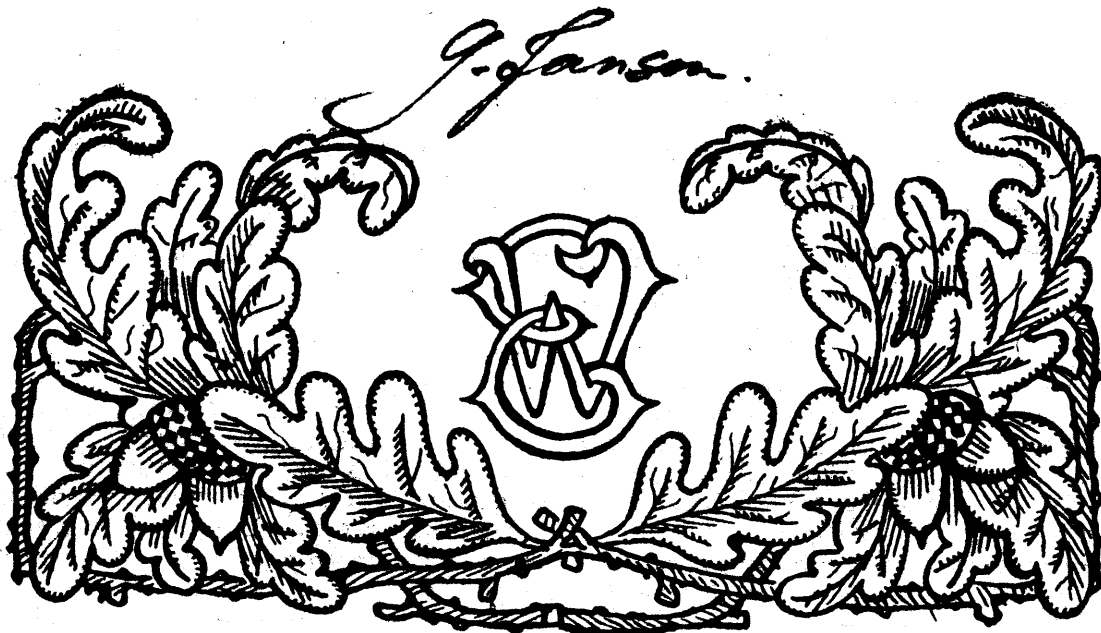
Osakondadele teatades palub Keskjuhatus osakondade juhatusi teatada võimalikult ruttu, kui palju püssirohtu on osakonnale tarwis ja umbes 30 marka käsirahaks ligi saata ühes tellimisega.

Üksikute tellimisi m... ri naela peale ei o...

hindadega saada
Metsa" toimetuse

õimalik ülikonna- ja püksiriidet alandatud
viisi. Proovid ja hinn... esti

Keskjuhatus.



EESTI METS.

ILMUB ÜKS KORD KUUS.

Toimetuse ja tallitus:

Toomkiriku pl. nr. 3 Metsade Peavalitsuses. Toimetuse ja tallituse kónetund 2—3.

Tollimise hind:

1 aasta peale 300 marka. Üksik nummer 25 marka.

Kuulutuse hind:

Kaantel; 1 lehekülj 3000 marka, 1/2 lehekülge 1600 marka.

Sisu lõpul: 1 lehekülj 1500 marka, 1/2 lehekülge 800 marka, 1/4 lehekülge 450 marka.

Nr. 2.

Weebruuar.

1. aastakäik.

Sisu: Metsaasjandus. Metsa kasutus väljaspool pearaiet. *Taxus baccata*. Metsatöödus. Kändude juurimine vedela õhuga. **Zahiasjandus.** Lähivaatamisel olev jahiseaduse kava. **Mitmesugused teated ja kroonika.** Metsade valitsemise arenemine. Väljamõtteid eelmise ülemaalse metsateenijate kongressi otsustest. Lehtpuu väljaveo küsimus Latwijas. Marjade ja seemete korjamine riiginetjades. **Poolametlikud teated.** W. Walitfufe otjused. Metsade Peawal. ülema päewakäid. Kirjakasti.

Metsaasjandus.

Metsa kasutus väljaspool pearaiet.

E. Schabak.

Mõtlemise kui meie wabrikud ja raudteed kiwifõe kätte peale üle ei lähe ehl ei korralda omi ahjusti põlewakiwi ja turbaga küttemiseks, jääb ikkagi meil ainfsaks kütte aineks metsapuu. Selles asjas on praegu käimas mingisugune paanika — haos: kütteks ei lähe mitte puu halvemad osad, haod, oksad, kändud, — waid langi peal olew terpe mets: männid, kuused, laised, lepad ehl haawad, waatamata mis puu ta ka ei ole, saetaksse latki ja aetatse ahju.

Mõllal hakkame meie wäljamaalt korraldult ja tarwilisel määral kiwifõsa saama, on teadmata.

„Põlewikwiga“ tehakse itka alles tema kuiwatuse ja kütteks tõbbamise suhtes katseid.

Turbatöödustelased selle asemel, et turwast lõigata, õlguigi efsialgu ksjiti — on koormatud

peaasjalikult „efialgfete töõdega,“ nagu kraawide kaewamisega ja turbafoo pealt metsa koristamisega, walitfust ära tüütades suurte laenude ja awanfside palumisega, et endid juhtuwate kahjude vastu kindlustada.

Mitfugune aumormalne seisutord wõib weel laua kesta aga jentifaua raiutatse ja põletakse metsa halastamata ja hoolimata.

Kui rahatuusad — kapitalistid huwitatud on oma taslude täitmisega ja noore Eesti saatuse peale üksikõlufusega waatawad, — siis on see arusaadaw, kuid kohjus on ka ikkest wabanenud rahwas tihti metsa vastu hoolimata.

Waremalt kütsid oma ahjusti halwpuudega ainult ülem kiht, umbes 10,000, — ja lhtjuurelik ajas läbi hagude ja turbaga, kuid praegusel ajal ei taha keegi neist mõtelbaga muud kui anna oga puud ja neid weel ainult 1. sorti; näitufeks kirjutati sellest ühes „Postimehe“

detsembri ku numbris, kus üts Pärnumaa wal-
lawalitsus taebas, et metsaülem hea metsa-
asemel soowitab põletus puubels soo mändi.

Metsale — meie maa suurema warandusele
— niisuguse tallaletungimise vastu peame meie,
metsateadlaste, kõige energilisemad abinõud tar-
witusele wõtma.

Kuigi praegusel ajal ühel ehl teisel möõda-
peasemata põhjusel pea kütteeneks meie metsa-
puu jääb, siis on tarwis korraldada tema kasu-
tamine wähem kahjutoowale alusele, hoides meie
metsa paremaid saadusi põletispuubels purusta-
mise ja tuhaks muutmise eest. Selleks soowi-
taksin järgmist:

Täielikku raieestitubel olemate kuse ja mäni kändude kasutamist.

Kuguse sellele on juba pannud Metsade Pea-
walitsus, wäljaandes juurimiseks raubteede
ja linnade läheduses olemaid raieestika.

Soowitaw oleks aga, et kohanitub juba wõi-
malust tarwitaksid, sest Metsade Peawalitsus on
määruse wälja kuulutanud („M. L.“ 69 70 —
1920 a.), mille põhjal metsaülemad kändusi ka
wähemal arwul kõigile soowijatele müüa wõiwad.
Toon siin mõned huwitawad andmed (professor
Kubski metsataaktatsoon) täiskaswanud metsa kändu-
de juurimise tulude ja kulude suhtes ühe tiinu pealt:

Puu tüüp.	Saadub kantfüldasi 1 tiinu pealt.			Tiheda puu- masse %
	tihe mets.	keskmine mets.	arw mets.	
Männad.	15 kant fülba.	10 kant fülba.	6 kant fülba.	42 %.
Kuused.	25 kant fülba.	18 kant fülba.	18 kant fülba.	55 %.

Tööpäewade arw tiinu metsa juurimise peale.

Puutüüp.	Kändude läbimõõt werschotides.	Tihe mets.	Keskmine mets.	Sarw mets.
Mänd	12 wersch.	140 päewa.	110 päewa.	70 päewa.
— „ —	8—12 — „ —	180 — „ —	100 — „ —	65 — „ —
— „ —	5 — 8 — „ —	100 — „ —	80 — „ —	50 — „ —
— „ —	alla 5 — „ —	40 — „ —	80 — „ —	20 — „ —

Kuusk.

8 ä. h e m 10—12%.

Kui nüüd oletame, et kändud raieestitubel
5 aasta pärast on juurimiseks „küpsenud“ ja
teise 5 aasta jooksul weel mitte ära et mädane
— siis tuleks ülesjuurimisele käesolewal 1921 a.
kõik endised ofasemetsa raieestitubed 1912—1916 a.,
aga peale selle juba ebaasi:

1922 aastal kõik 1917 aasta raieestitubed;
1923 „ „ 1918 „ „
1924 „ „ 1919 „ „

Kui arwame, et ühe tiinu pealt saab keskmi-
selt 15 kant fülba kändusi, siis saaksime 5 aasta
ofasemetsa raieestitubelt 8000 tiinu $\times 5 \times 15 =$
 $= 600.000$ kant fülba kändu kütet ja iga järg-
mise aasta raieestitubelt (1917 a., 1918 ju.)
120.000 kantfülba aastaks. Neid arwusi ei tohiks
mitte põlata, niisugusel küttekriisi ajajärgul, milles
praegu wiibime.

Kõikide wahelkasutuste wiiside, wuhas- tamise, arwendamise ja läbiraie tarwitusele wõtmist.

Praeguse metsaadministratsiooni piiratud
koosfeisu pärast ei ole kõik metsa eest hoolitse-
mise tööd nii kergeste läbiwiidawad, kui laia-
lisemad rahwa hulga ise selles kaasa ei aita.

Jätklikka katseid selles suhtes olen teinud.
Kaaani kuberm. Lapshewski metskonnas, iga-
aastastel 800 tiinu suurustel raieestitubel tjer-
leshibega, tsuwaschibega ja tataaribega, kus juures
walmistatud materjaalid said alati müüdüd wal-
mistajatele.

Peale metsawahitidele toha peal antud ees-
kirjabe kuulutafin mina riugkirjalikult kõikide
wallawalitjuse läbi: „Kes ei raiu metsawahitide
juhatusse järele, saab wiibimata töölt kõrwal-

datub ja õigusest, ebespibi tööst osa võtta, ilma jäetud."

Bean ütles, 4 aasta jooksul tulid koguni harvad juhtumised ette, et märkimata puib maha raiuti. Ülesraiate arvele võtmine sündis alati valmis materjalide arvu järele.

Peale selle korraldasi nii, et igast külast tuli minu juure ainult üks volinik, kellega tegin tingimised ja kellega ainult ajasin asja, nii et 1000 ehk 100 asemel tuli kõigest mõni kümment raiepiletit väljafirjutada.

Arvan, et eestlased tataarlastest halvemad metsatöö-tundjad ei ole ja metsakorraldus meie läes rahva osavõtmisel edeneb.

Ceskujute võiksime võtta Põrkuni ja Põllula mõisate metsad.

Nagu teada, kadumise % varjatud puude näol, mis metsa eluaja jooksul kõrvaldada tulevad, on noores metsas arvu poolest võrblenisi väga suur, aga kogu poolest väike, kuna ta puude kasvamisega enam muudab, väheneb puude arvus ja suureneb masses. Seba näeme järgmisest krahv Waragas de Bedemari kasvau käigu võrdlus tabelist, mis kokku seatud põhja Saksamaal (männa ja kuuse kohta) ja Peterburi kubermangus (kase kohta) ja nii kõige enam meie Cesti metsade kohta paasib.

Puude vanadus.	Mänd, II. klassi boniteet.		Kuusk, II. klassi boniteet.		Kask, I. klassi boniteet.	
	puude arv.	kant silda.	puude arv.	kant silda.	puude arv.	kant silda.
30 a.	930	1,0	2008	3,3	2190	2,3
40 a.	689	2,3	872	4,5	1140	3,4
50 a.	390	3,0	414	5,6	660	4,3
60 a.	227	2,8	224	6,8		
70 a.	148	2,4	140	7,8		
80 a.	107	2,3	95	8,4		

Nagu ülmal ettetoobud andmetest näeme ulatavad varjatud mändade ja kaskede tagavarad ühe tiinu peal 1—4 kant süllani ja kuusede — 3—8 kantsüllani. Ei kõrvalda meie seda materjali õigel ajal, saab temale roisupuude ehk metsa rünnete saatus osaks. Võtame Cesti metsade üleüldisest pinna suuruselt, — 700,000 tiinust — igaaastase pearaie alla 10,000 tiinu ja 1—10 a. metsaga katmatuid lantisiid ja võsastikka 10,000 tiinu, siis saame üleüldise vahelastutuste pinna 680,000 tiinu.

Noores osasmetsas, kuni 20 a. korraldusse puhastust iga 5 a. järele, arwendamist puies-tiktuudes 20—40 a. iga 10 a. tagant ja läbi-raiet üle 40 a. vanuses metsas iga 15—20 a. järele.

Niiviisi saaksime aastase lastutuse pinna 680,000 : 10 = 68,000 tiinu. Kui arvame, et saame iga tiinu pealt ainult 3 kantsülba, tuleb siis 68,000 × 3 = 204,000 kantsülba küttepuid annab.

(Järgneb.)

Taxus baccata. *)

Alfr. Aufmann.

Serra Wallneri soovi täites teadustan siin jugapuu kohta järgmist. Umbes 120 aasta eest kirjutas prof. Schubert omas raamatus, et nimetus „taxus baccata“ etletulla rõhkesti Hiiumaal ja peale selle veel Pärnu ja Salatsi ümbruses. Kahelümne aasta eest korjatud andmete põhjal väljaantud pealkirja all: „Die Forstlichen Verhältnisse der baltischen Provinzen“ leiame, et jugapuu kasvab Hiina ja Saaremaal ja Pärnu ning Salatsi ümbruses ja hommiku pool nimetud piirist enam ette ei tule. (Sõunapoolseid kohad jätan siin nimetamata). Muidugi arvata ei kasvata jugapuu peale nimetud kohtade mitte enam loomulikult, võib teda aga küll kunstlikult asetatud leida parkides, nagu ma seda ise näinud olen.

Pärnumaal Aubru mõisa metsaülemaks olles said sell ajal 1908 a. kõik nimetud metsas leitavad jugapuud ära loetud ning leibus neid seal ja ainult Peraküla vahikonnas 48 eksemplaari. Kui ma ei eksi olid sell ajal peale selle la veel mõned eksemplaarid naabruses olevas Põõsi metsas.

*) Vastuseks „Cesti Mets“ nr. 1 ilmunud „Meie metsa haruldus“ peale.

Metsatööstus.

Kändude juurimine wedela õhuga.

A. Metz.

Mööbalainud sõjaaastate jooksul tekkinud terav kütteainete kriis on ka meie weikest kodumaad tabanud ja halwab suurel määral tema majanduselu arenemist ja korraldamist. Kui enne sõda (ja osalt ka esimestel sõjaaastatel) suurem osa kodumaa raudteedele ja tehastele tarvisminevatest kütteainetest nafta ja kiviõli abil sisse weeti, — walitses laialistes rahwahulkades arwamine, et kodumaa metsade poolest rikkas on ja et puude tarvitamises enesele mingisuguseid takistusi ei pruugi teha. Praegu aga, kus sisseweetu, wäliskraha piiratud tagawara filmas pibades, täies ulatujes mitte wõimalik ei ole, tuleb küttekriisi lahendamisel meie metsade seisukorda tingimata arwesse wõtta, ega tohi enesele ka ühki õige wabariigi kodanik sellel alal mõtteta raiskamist ega uhlust lubada. Suurendatud küttepuude nõudmine wõib kodumaa metsad mõne aastaga „malfuüduetuks“ teha, kus juures digest metsamajapidamisest enam juttugi ei wõi olla. Arusaadaw, et iga metsamehe püha kohus on kõige oma jõu ja teadmistega selle heaks töötada, et meie kodumaa ainulene reaalwarandus — meie metsad — saaksid õieti kasutatud, et aastane juurdekasw ja kasutus saaks lohkuklasse seatud. See on aga praegustes tingimustes ainult siis wõimalik, kui kõik metsasaadused täielikult ja otstarbekohaselt saawad ära kasutatud ja kui meie rikkalikud turba rabad saawad unehõlmast üles äratatud. — Mis puutub metsasaaduste täielikusse ja otstarbekohasesse ärakasutamisesse, siis ei wõi me enbid selles asjas, kahjuks, mitte liita: nii mõnigi hea saepatt on weduri-korstna kandu taewa poole lendanud ja nii mõnigi tuhat tiinu kinnustikke on kasutamata jäänud. Kui arvata, et wõimaste sõjaaastate jooksul aastas kuni 5000 tiinu otaspuu metsa sai maha raiutud ja et kinnud kõik wälja juurimata on jäänud — tuleb wälja, et Eesti rahwa warandusest iga aasta umbes $5000 \times 4 = 20.000$ kant silda puumasest on lastud ära mädaneda. Et meie seejuures puude tarwitusi mitte piirata ei ole suutnud, on nende 20.000 kant silda kinnu puude asemel 20.000 kant silda, ehk umbes 1000 tiinu metsa rohkem raiutud kui ratsionaalse majapidamise juures tõesti tarwis oleks olnud. See on minewiku efektsam, mida tulewikus peame kasutama, nii palju kui wähegi wõimalik, jälle heaks teha. Sellepärast, Eesti metsamehed, kellel meie metsade hea käeläik kõige rohkem südamel peaks seisma, ärge laste ühtegi juhust mööda minna, ilma et te igal pool, kus oluford seda wähegi lubab, kändude kasutamist soowitaksite. Kõige

selle peale wõidakse mulle wastata, et praegustes palgaoludes kändude juurimine ennast wast ehk üleüldse mitte ära ei tasu, et meil, wõib olla, tarwilisel määral tödjõudusi saada wal ei ole jne.

Kõik wõib olla, kui meie isaisade wiisi järele kändusid kaaluma läheme: uuema aja intensiivne majapidamine nõuab, et inimene töö juures mitte jõu hallitaks ei oleks, waid ainult juhtiwaks jõuks.

Sellest seisukohast wälja minnes, peab katsuma teesi ja abinõusi leida, mis lubaks tööstuse kulusid wähenbada ja ühes sellega ka wõimaldaks wäheima inimeste arwuga suuremal wiisil töötada.

See sugustest abinõudest peab igasuguseid kinnuwõtmise masinaid ja (uue ajal) lõhkeaineid nimetama.

Kui uudismaa tegemise juures kinnuwõtmise masinaid küllalt otstarbekohaselt peab pidama (ühes kinnuga saawad ka enam-wähem pikad juured maa seest wälja kistud) — ei saa neid küttepuude valmistamisel mitte kasulikubeks tunnistada: esiteks, tarwitawad nad ilfagi liiga palju töö jõudu, teiseks, lähewad nad õige kergeste rikki, mille tagajärjel mitu inimest ajutiselt oma töö peawad katkestama, ja kolmandaks, jääwad kõik kinnud termeks. Nende lõhkumine aga töstaks iga kant silda hinda nii mõnegi sajamarga wõrra.

Need masinatega kinnu juurimise juures ette tulewad pundused on sundinud sellel tööstuse alal lõhkeaineid tarwitama ja tegelik elu on näitanud, et see juurimise wiis meie majanduslikelt kõige kasulikum wõib olla:

1) inimeste arw wõib töötamise juures palju weiksem olla,

2) produktiioon on palju suurem,

3) plahwatuse jõud lõhub kinnu harilikult nii mitmeks osaks, kui palju tal jämedamaid juure on.

Kuid nende heade omanduste kõrwal on lõhkeainetega töötamisel ka omad warju küljed:

1) lõhke meistrid peawad oma tööd põhjalikult tundma,

2) kõikide lõhkeainetega ümberkäimine on teatarwa määrani lardetaw.

Wiimastest pahest on kasutatud sell teel üle jaada, et igasuguseid hädaohuta lõhkeaineid (n. n. Sicherheitsprengstoffe), nagu silwiit, silriit, veffjaliidid jne., on hakatud valmistama, mis ka wilumata lates õnnetuste põhjuselt ei tohiks olla. Teatud piirini on (sellel alal) eesmärgile läheneda suudetud, kuid täielikult hädaohutaks ei wõi küll ühtegi lõhkeainet nimetada. Sellepärast ärge unustagu, et ainult piinlik hool ja ettewaatus-

abinõude punktipealne täitmise õnnetust võivad eemal hoida.

Iseäralist tähtsapanu tahaksin ma siin ainult ühe asjaolu peale juhtida, mis suurema jao õnnetute juhtumiste põhjuseks on. Nimelt, süite nõõri ja lõhkekapsli ühendamise peale: süite nõõri ots ei tohi kunagi wõltu (terawalt) lõigatud olla. Kui seda, pealt näha elementaarset, tingimist ei täideta, wõib kergeste juhtuda, et nõõri teraw ots wastu kapsli segu puutub, millele kõlbuliku lõhkekapsli plahwatus peab järgnema. Plahwatuse tagajärg on niisugustel juhtumistel harilikult üks ja see sama: pahem käsi jääb kõige paremal juhtumisel ilma sõrmedeta. — Kui enne ilma sõda suurem osa lõhkeainetest tööstuse jaoks oli määratud, muutus sõjategevuse algusega asjaolu täielikult: kõik keemia wabrikud töötasid nüüd ainult sõjawõe warustamiseks ja tööstus pidid ainult sellega leppima, mis talle juhuslikult osaks sai. Iseäranis peab seda Saksamaa kohta ütleva, kus lõhkeainete wabrikute jaoks küllalt tooresaineid (glyceriin, lämmastikhape, puuwill jne.) tagawaraks ei olnud muretssetud. Arusaadaw, et siis just saksa tööstus lõhkeainete puuduse all kõige rohkem kannatas ja et just Saksamaal kõige rohkem waeu nähti, et niisugust lõhkeainet ülesleida, mis tööstuse nõuetele wastaks ja mille walmistamine mehaaniliselt teel wõimalik oleks.

Katsed ja uurimised, mis selles sihis ette wõeti, andsidwad rahulolewaid tagajärgi: Saksa mäetööstuses on wedel hapnik, kui lõhkeaine, dynamidiga ühe siguslikult tunnustatud. Kuid niisama tähtis, kui mäetööstuses, wõib wedel õht (hapnik) ka metsatööstuses kändude lõhkumise juures olla. Et sell lõhkeainel ka kindel tulemit ees saab olema, iseäranis kui tema walmistamiseks looduse jõudusid aralastutada, siis lubatagu, et ma mõne sõnaga wedela õhu walmistamise, tema omaduste ja temaga töötamisega Eesti metsamehi tutvustan.

Kauaaegsed katsed õhu wedelaks muutmise alal, mis möödaläinud aastajaja teisel poolel ette wõeti (Simens 1859; Pictet ja Cailletet 1877; Solway 1885) lõppesid sellega, et Saksa phüsiik E. v. Lindel 1895 aastal toru läks aparati konstrueerida, mis õhu wedelaks muutmist suuremal määdul wõimaldab.

Selle, nõnda nimetatud, Linde aparabi ülesleidmise ajast on wedela õhu walmistamise sisseseaded mitmesuguseid muudatusi pidanud läbitegema, enne kui praegune, enami wähem üleüldiselt tarwitusel olev tüüp wäljaarenes.

Wedela õhu walmistamise sisseseade ühikutud osad ja funktsioonid oleksid umbtaudu järgmised:

- a) jõuhallikas (näituseks dünamomafin, aurukatel ehk n. e.)
- b) pesutorni;
- c) kompressor;
- d) kuiwatis;

e) külmetusmasin;

f) Linde aparabi.

Wedelaks tehtaw õht jattub kõige pealt kofsi puruga täidetud pesutorni, kus ta sõehapnikust puhastatse. Sealt edasi wiib tee 3—5 tsilindrilisesse kompressoris, kus puhastatud õht järgult funni 200 atmosfäärini kottupressitakse. Et kompressoris tsilindrid seejuures mitte tulifeks ei lähets, ümbritsetakse wiimaseid külmawee torudega. Seeläbi saab pressimise tagajärjel tekkinud soojus natukehaamal kõrwaldatud. Niimoodi kottupressitud õht läheb läbi 3 l i p ü ü d j a, kus ta igasugustest tsilindriõli jäämustest puhastatse ja jattub omal edaspidisel teekonnal kuiwatisesse. Kuiwatise aegkaaliga täidetud massiõsed metall pudelid püüawad õhust kõik niiskuse kinni, nii et täielikult kuiv õht külmetusmasinasse jattub. Wiimane on selle sama põhimõtte järele konstrueeritud, kui kõik harilikus elus tarwitusel olewad külmetusmasinad: temperatuuri alanemist saawutatse sellega, et wedelat ammonjaaki lastakse äraaurata. Siin langeb kompressoris kuumaks läinud õhu soojus 20° C peale.

Külmetuseruumist wälja tulles jattub õht Linde aparabi. Siin, iseäralisest ventiilist läbiwoolates, saab kottupressitud õht waba wõimaluse, normaal õhu surumise juure tagasi pöörata. Et see aga ainult seesmise soojuse laotamise tagajärjel wõib sündida, siis langeb õhu temperatuur nii madalale, et õhu moleküülib peaaegu oma terwe kiiruse laotawad ja õht ise selle tagajärjel wedelasse olekusse jattub. Edaspidisel käigul eraldab see sama aparabi wedela hapniku muudest wedela õhu osadest, sest lõhkeainena wõib ainult wedelat hapnikku (D) tarwitada.

Et kuiwatis mitte küllalt ideaalselt ei tööta, jattub ikkagi natukene wee auru Linde aparabi, kus see filmapillikelt ära külmetab ja aparabi sissemise osad pika peale jääga ära umistab.

Jää, mis niimoodi aparabi sisse kogub, kõrwaldatse sellel teel, et sisseseadet mõni aeg ilma kompressoris ja ventiilita töötada lastakse (umbes iga 100 töötunni kohta üks tund sulatiseaga).

Walmistatud wedel õht kogutakse iseäralikkude sisse selleks otstarbeks konstrueeritud transport-pudelitesse ja saadetakse nendes tööstuse-asutustele edasi.

Kulud, mis wedela õhu walmistamisega ühenduses on, oleksid järgmised:

A. Ü h e k o r d e d.

- 1) Täieliku wedela õhu wabriku sisseseade, 40-liitrilise toodanguga tunnis M. M. 365.000
- 2) Sissepaikimise kulud umbes (5%) " 18.250
- 3) Wäljawee toll Saksamaal

umbes 5—6% kogu määratuse	R. M.	18.250
4) Weotulub Saksa raubteel umbes 2% kogu summast	"	7.800
5) Weotulub Saksa sadamast Tallinna, umbes 40 RM. iga 100 kilo pealt, mis 16.000 kgr. kogu raskuse pealt välja teeks	"	6.400
6) Lõhkiraha Eestis ja weotulub tunni wabrikuni umb. 10% kogusummast (240 RM. punda pealt)	"	36.500
7) Montage ja fundamendid	"	11.000
8) 100 HP (74 kilowattiline) elektromootor ühes tarviliste woolu edasiandmistele abinõudega, ilma sissepakimisteta	"	80.000
9) Pakkimine (5%) wadu (2%) ja väljameo toll Saksa maal (5%)	"	9.800
10) Eisesewo toll Eestis ja weotulub tunni ülesseadmisel kohani	"	8.000
11) Etenägemata kulud	"	8.600
kokku: R. M. 568.900		
ehk arwates 1 R. M. = 6 Emt.	Emt.	3.884.000
12) 80 transport-pubelit webela hapniku wadamisega wabrikust tunni töö kohani (arwates, et üks pubel kolme päewaga wabrikusse tagasi jõuab ja et kolme päewa jooksul $40 \times 24 \times 3 = 2880$ liitrit webelat õhku saab valmistatud lähelt 100 liitritisi transport-pubelisi 80 tk. waja) à 16.000 mrf.	Emt.	480.000
13) 10 tk. 25 liitritisi pubelisi tööjooks metfas à 9.000 mrf.	"	90.000
14) 50 lahtist webela õhu ämbert lõhkepadrunit leotas		

misega hapniku sees à 4.000 mrf. Emt. 200.000
Seega kõik lõhkepadsed wadamisel Emt. 4.153.400

M ä r k u s: Hinnad on arwatud Saksa lõhkepõhja Seltsi poolt tehtud pakumiste põhjal.

B. A l a l i s e d.

Arwesse wõttes, et kändude lõhkumine umbes 160 päewa aastas (15.IV—1.IX) wõimalik on, peaks webela õhu masin selle aja jooksul $160 \times 24 = 3840$ tundi töötama. Ühe hooaja jooksul wõiks üks masin seega umbes $160 \times 24 \times 40 = 153.000$ liitrit ehk umbes 169.000 kgr. webelat hapnikku valmistada. Walmistuskulud oleksid umbes järgmised:

1) Elektri wool 100 HP (74 kilowattiline) elektromootori käimapanemisega 8840 tunni jooksul $3870 \times 74 \times 16 =$	Emt.	4.546.560
2) Linde aparaabi ülesfulatamisega tarwimisele elektri wool 40 tunni jooksul $40 \times 7,5 \times 16 =$	"	4.800
3) Teenijate palgad	"	100.000
4) Keemia ained ja puhastuse abinõud	"	50.000
5) Eisesewade amortisatsioon (5%)	"	628.010
6) 169.000 kgr. webela hapniku weotulub wabrikust töötamiseks umbes	"	50.000
7) Transport-pubelite edasi-tagasi wadu (1700 pubelit à 60 kgr. — edasi-tagasi $1700 \times 2 \times 60 = 20400$ kgr. umbes	"	65.000

Tööstuse kulud kokku: Emt. 5.489.370

Seega tuleb 169.000 kgr. webelat hapnikku metfas umbes 5.489.370 Emt. maksmata, mis ühe kilogrammi kohta umbes 82 mrf. välja teeks. (Järgneb)

Jahiasjandus.

Läbiwaatamisel olew jahid seaduse kawa.

§ 1. Igasugune jahipidamine metsloomade ja lindude püüdmine, ükskõik misugusel kujul, ajal ehk abinõudega, käib käesolewa jahid seaduse määruste alla.

§ 2. Jahipidamist riigi maadel korraldab Põllutäminister Metstade Peawalitsuse kaudu. Eraomanikkudest on ainult neil jahipidamise õigus, kellel on maad ühes tükis mitte alla 100 tiinu. Jahipidamise õigust metsiste ja

kitsede peale annab ainult ühes tükis seisew jahid maa mitte alla 500 tiinu, millest pool osa metsta all peab olema.

M ä r k u s: Rahus tükki peal, kui nad weissemad on, kui 100 tiinu, jahid pidada ei wõi.

§ 3. Wähemate maatükide omanikkudel on luba oma maid kokku liida tarwilise minimaal jahipidamise suuruse allükseni.

Kokku liitmine wõib sündida ainult kirjallikult ja peab olema kas notariaalne ehk walla-

valitfufe protokollil järele, kus ära näidatub oleks, misjagused maad kokku liidetakse ja kellele selle maa peal jahipidamise õigus antakse.

Märkus: Minimaal jahti maa alal võib ainult üks isik jahti pidada.

Jagugune jahipidamine lubatakse ainult sellekohase jahipileti järele — riigi metsades Põllutöministeeriumi Metsade Peavalitfufe asutuste läbi, riigi maal riigi maadeülemate kaudu ja eramaadel omanikkude läbi — Põllutöministri poolt iga aasta kindlaks määratud riigi kasuks võetava maksu eest.

Märkus: 1) Väljamaalased maksavad kahekorde hinna. 2) Jahi piletid on nimesised, ilma ebajärgumise lubata.

§ 5 Jahipiletid võivad välja antud saada ainult: 1. Jahi Seltsi liikmetele; 2. neile, kellel § 2. tähendatud minimaalne jahti maaala kas omanduseks või renditud on, 3. neile, kellel riigi metsades jahipidamise õigus on omandatud.

Märkus: Punkt 2. tähendatud isikutelt, kui Maakonna valitfufel ehk metsajärelmal kindlustused puuduvad, et nad korralikult jahti pidama saavad tuleb selle seaduse § 21 märkuses näetutele vastavat Jahi Seltside soovitust nõuda.

§ 6. Jahipidamist riigi maal kasutatatakse ära kas 1. jahipidamise lubades üfikute jahti lubade — piletitte järele, ehk 2. jahti õigust kogu maa ala peal § 21 märkuse nõuetele vastava programmiga Jahi Seltsidele § 6 juure lisatavate lisa määruste järele. Esmesl juhtumisel võtavad Metsade Peavalitfufe asutused jahipileti väljaandmise juure, peale § 4 tähendatud maksu, veel Metsade Peavalitfufe poolt määratud maksu jahipidamise õiguse eest riigimaade peal.

Märkus: Riigi metsaametnikkudele jahipidamiseks isikralisi piletitisi tarvis ei ole (Metsa Sead. § 65 ja märkus § 334 juure p. 3) vaid sellekohane oma ülemuse tunnistus. Riigimaadel on neile jahipidamine lubatud maksuta.

§ 7. Jahipiletitisi välja ei anta: 1. alaealistele alla 18 a. vanad; 2. trahvitutele kohtu poolt Jahi- ja Metsa Seaduse rikkumise pärast; 3. isikutele, kes kodanlikes õigused kaotanud ja 4. nõrgameelsetele.

§ 8. Jahipidamisel peab jahipidajal pileti alati kaasas olema, mis sellekohaste võimude nõudmisel viibimata peab ette näidatub saama. Pileti kaotamise korral peab uus võdetub saama, mille eest täis hind maksetakse.

§ 9. Jahipidamine on keelatud: 1, isa ja emavõdrade, hirvede, emalitsede ja nende talude peale — koguaasta; 2, isatisebe peale 15. nov. kuni 15. juulini; 3, isametfiste peale — 15. maist kuni 15. märtsini; 4, isatredede

peale — 1. juunist kuni 15. augustini; 5, luigede ja anede peale — 15. maist kuni 20. juunini; 6, isa jääpartide peale — 1. maist kuni 15. juulini; 7, teiste partide, beksfide ja muude veelindude peale — 1. märtsist kuni 15. juulini; 8, põldpüübe peale 1. detsembrist kuni 1. septembrini; 9, fasaanide ja jäneste peale 15. veebruarist kuni 15. septembrini; 10, ema tedrede peale on keelatud lasta kogu aasta, väljaarvatud noored 15. augustist kuni 15. septembrini; 11, ema metfiste peale kogu aasta.

§ 10. Jahipidamist lubatakse ainult püüfiga, kuna lindude ja loomade püüdmine igasuguste lingude, võrfude ja teiste abindudega keelatud on. Nõnda samuti on ka keelatud õõsine jaht ja lindude ja loomade lastmine jõõda pealt.

Märkus: Võrkudega püüdmine looma ja linnu kasvatufe õsttarbeks lubatakse ainult Põllutöministri isikraliste lubadega.

§ 11. Nõõvloomi ja lindusi on lubatud hävitada igasuguste abinõudega, peale kihvitamise — kogu aasta, väljaarvatud haruldast, nagu saarmad ja nugis, millede peale jahipidamine 1. veebruarist kuni 1. septembrini keelatud on.

Nõõvloomadeks loetakse: karu, hunt, rebane, ilves, tuhtur, lõht, nirk, orav ja kõik wabalt ümber hullu ad koerad ja kassid. Nõõv lindudeks loetakse: kaarnad, wares, hatt, pastnär, kullid ja kottad, väljaarvatud wihmatullid.

Märkus: 1) Ümberhulkumateks koerteks, mis nende ilma trahwita mahalaftmifeks luba annab, peetakse kõik ilma suutorwita metsasleidumad koerad, peale § 12. ettenähtud jahikoerte, kui nende peremees kaasas on.

Märkus: 2) Rebase- ja teiste püügi- raudade tarwitamine võib sündida ainult nendes kohtades, kus see koduloomadele hädaohilikuks ei saa. Rebase häwitamine kihwitidega võib isikralistel juhtumistel ja kuigel inimeste eluasemest lubatud saada kohaliku maakonna valitfufe ülema lubaga.

§ 12. Jahikoerte hulka arwatakse: hurbad, hagijad, linnukoerad ja tassid.

§ 13. Jahikoerte omanikud on kohustatud koerte kaelas pidama rihamasi omaniku nimega

Märkus: Omaniku nimega kaela rihma puudumisel saavad koerad hulkumate koerte hulka arwatud.

§ 14. Metfawahtidel, metfatöölistel ja teistel metfas asuwatel eraisikutel võib hurba ja hagijate pidamine ära keelatud saada, nende ülemuse läbi administratiimifjel teel.

§ 15. Jahikoerte pidajad maksavad riigi kasuks iga aasta hurba pealt 200 ja hagija pealt 100 marka.

Märkus: 1) Jahikoerad alla 1 aasta vanused on maksust vabad. Poolwerd hagiab, kui neid jahipidamiseks tarvitatakse, käivad maksu alla.

Märkus: 2) Jahikoera pidamise lubasi

annavad välja § 4. tähendatud asutused.

§ 16. Hagiab ja hurbad võivad ainult jaht korral lahti lastud saada, kuna muul ajal ei tohi nad väljabel ja metsades wabalt ümber jooksta. (järgneb).

Mitmesugused teated ja kroonika.

Metsade walitsemise arenemine.

Chr. Seilop. (järg)

2.

1920 a. algul olid Maareformi teostamise määrused läbiwaatamisel ja neebamab määrused, kui nad 4. weebbruaril „Riigi Teatajas“ saib ühel ajal lisamäärustega lepingute uuenbamise kohta awalbatud, töid enesega libeda töö kaaja.

Mõistate põllumajapidamise riigistamisega, kus neeb enam vähem korras olid, oli võimalik wiiritada, aga metsad pibid tõit korraga saama Metsade Peawalitfufe waldamisele wõdetud. Lisamäärusega, mis 11. weebbruaril „Riigi Teatajas“ ilmus, kuulutati tõit endised mõisa metsa ametnikud, kunni järgnema korralduseni eht kunni keegi lahtumise palwet ära põlnud annud, riigiteenistusesse ja pibid kunni 1. maini 1920 a. palga endistelt metsa omaniktubelt saama. Sellega oli metsaametniklube ja teenijate arw kohtade peal üle 2000 tõusunud. Sarnase arwurikka personaali kohta ei saadud teftwalitfufes otsetohe mitte selget pilti. Weel tumedam paistis esialgu walitsemise objekt, mets, ise. Ei olnud mitte igal pool fääl metsa olemas, kus kaardid ja muud dokumentaalsed andmed seba näitafid; selle asemel leibus karja ja heinamaadel palju metsafalusi ja head metsa, mille tihedus kunni 0,8 ulatab. Naaste oli metatulematel sarnastes tingimistes ja kus weel igafuqafed kaardid punduifid, metsa pinna suurust kindlaks teha. Paljud endistest omaniktubelt, kui neil ka kaardid olid, ei tahtnud neid wälja anda. Suuremalt ofalt jätwad kohtadele endised metsajulemad, metsnikud ja metsawahid, kes peaaegu igat pöõjast tundfid ja see aitas töõd algufes palju kergendada.

Ei wõi ka salata, et neebamab ametnikud, kes seniajani endiseid mõisnikka nõnda ütelda „ihu ja hingega“ oled teeninud ja nendega sõbralitus wahetorras ja usalbusmeeistena olnud, mõnel juhtumisel mitte riigi huwisi kõrgemaks ei pidanud, kui end. omaniktube omi, kuid tõendama peab: kes enne on mõisnikka ausasti teeninud, jääb ka ausasti riiki teenides, wälja arwatud ainult mõned üffitub; peaaft on: kes armastab metsa ja on oma faatufe metsale pühendanud, jääb metsaametnikuks edasi.

Rõnda oli umbes mulje 11-dal weebbruaril „Riigi Teatajas“ awalbatud määruste teostamisel.

Reftafutusse wõulas sell ajal määratu hull palwetkirju kofku nende poolt, kes ühel eht teisel wiifil endiste ommaniktube lubaduste põhjal tahtfid kergendub tingimistel eht koguni hinna wälja saada.

Mimetamise wäärft on üle 700 lepingu, mida uuendamiseks ette pandi. Nende läbiwaatamiseks afutati Peawalitfufe juure Põllutõõminiftetriumi wolitustega erilommifion, mille esimeheks Peawalitfufe ülem määrati ja kuhu ka Riigi kontrolli ja Raubandus ja Tõõstusminiftetriumi esitaja kutsuti. Selguõ, et mõnel juhtumisel oli kunni 50 aasta fafutuse ette ära müüdüb.

On ju päewafelge, et riit sarnaste lepingute täitmist oma peale wõtta ei saanud — kes kannaks siis metsawalitsemise kulud.

Uuendati ainult 1919 a. fafutuse norm, f. o. lubati endise omaniku arwel waiuda mets, mida nad kunni 1. maini 1920 a. fafutada wõfid, olasmetsa kohta ^{1/60} ja lehtmetsa kohta ^{1/80} metsaga laetud pinnast. (järgneb)

Wäljawõtted

esimise ülemaalse metsateenijate kongressi otsustest.

Pärnus Endla saalis 13 ja 14. juunil 1920 a.

Wiimasel ajal on E. M. K. Keskjuhatus paljude osakondade ja üksikute osakonna liikmete poolt kirjalikka järeleküsimisi saanud, kas ei oleks wõimalik 13 ja 14 juuni 1920 a. kongressi otsusid neile tutwustamiseks Keskjuhatuselt saada. Kuna Keskjuhatusel wõimalik ei olnud senini neid soowisi täita, siis tahab ta nüüd „Eesti Metsa“ weergusid selleks tarwitada, et soowijaid kongressil wastu wõetud otsustega tutwustada, lootes et iga õige metsamees ja osakonna liige „Eesti Metsa“ lugeja saab olema.

Harutamise ja otsustamise alla wõeti järgmised asjad:

I.

Kongressi päewakord otsustati järgmiselt määrata:

1. Saadikute wolituste järele waatamine.
2. Osakondade aruanded ja eelarwed.
3. Teenistuse seisukord, a, teenistuse tingimised, b, rahapalk, palgamaa ja warustus, d, paiukikassa.
4. Kongressil tekkinud küsimused.
5. Põhjuskirja täiendamine.
6. Walimised põhjuskirja järele.
7. Kutseühisuse Keskjuhatuse aruanne ja eelarwe.

II.

Saadikute wolituste järelewaatamine. Otsustati tunnistada 83 wolitust makswaks, aga 20 puudulisteks, kelledele otsustawat häält mitte anda, kuid kongressist osawõtmist lubada nõuandwa häälega.

III.

Osakondade aruanded ja ettepanekud. Ettekannetest selgus, et koha peal mõned metsaülemad ei taha toetada kutseühisusi ja ei luba ka oma ringkonnas neid asutada. Kongress rõhutab, et sarnased üksikud isikud, oma ametnikkude ja teenijate üleüldist ühinemist püüawad takistada ja wana tsarismuse korra järele ülemaid ja alamaid ka kutseühisustes näewad, ning ise teiste tegewust ignoreeriwad ja et see on Eesti wabariigi demokraatlise korra juures ebaloomuliseks nähtuseks, mida kõigiti kõrvaldada tuleb.

IV.

Teenistuse olukord, palk, maa warustus ja palukikassa.

Resulutsioon teenistuse olukorra asjus: Waljatöötatud kodukord ja teenistuse seadus kohe maksma panna. Ametnikkude ja teenijate lõpplik ametist lahtilaskmine võib sündida ainult kohtuotsuse põhjal, kuna administratiivlisel teel ametist tagandamiseks on metsa administratsiooni igakülgne juurdulus tarwilik.

Palga normeerimise komisjoni liikmeteks walitakse: Lohuaru, Reier, Nõmm, Luige, Tõnisson ja Jakobson.

Wõetakse vastu järgmised resulutsioonid: Paluda et maksma pandaks elukalliduse kohaselt kõigi metsaametnikkude ja teenijate kohta kindlad palga alammäärad ja mitte vähemad, kui teistes riigi asutustes ja tööstuse ettewõtetes, selle juures linnas ja alewites elawate ametnikkude palga wahet märksa suurendades ja maa-

konna metsaülemaid eriteadlastele wastawa palga normi alla arwates. Ettepanna, kaotada walweametnikkude iseäralised palgajärgud.

Kohaseks arwata et tuleb walweametnikkudele, kellede wahtkord normaal wahtkonnast märksa wäiksem on, palka maksa kokkuleppeteel. Normeeritud palga määrast maha arwata maa, hoonete ja teiste mõnuste eest rendi ja üüri normidele wastaw summa; need maad aga, mis oma headuse järele, ei wasta põllu ja heinamaale, nagu sood, kannustikud ja kiwimurrud, on palgast mahaarwamisest wabad. Wabastada tuleks ka kõiki metsateenijaid naturaalkohustest, mis palga maade ja hoonete peale langewad. Palgamaid planeerida võimalikult ühes tükis ja majade lähedalt.

Palgamaade headuse järkudesse jaotamist toimetada metsateenijate teadmisel ja nende esitaja osawõtmisel.

Palgapuude maksuta andmist tuleks Ajutise Juhatuskirja § 13 põhjal laiendada kõikide metsaametnikkude peale ühes awatud ka Peawalitsuse ametnikud, peale selle neile, kellel wastaw põllumaapidamine, tuleks anda weel 2 kantsülda rehepeksmiseks.

Metsaülemate kantselei ametnikud tuleks ümbernimetada asjaajajateks ja neile wastaw norm maad anda, mille alammäär mitte vähem, kui $\frac{1}{8}$ tiinu/põllumaad ja 2 tiinu heinamaad ühes elukorteri ja kõrwalruumidega oleks, et lehma pidamist võimaldada

Metsaülematele, abidele ja metsnikkudele tuleks maksta palga juure kindel sõidu ja päewaraha.

Warustuse saamist walitsuselt nõuda võimalust mööda täiel määral kõikidele linnas ja alewites asuwatele ametnikkudele ja ka maal nende, kelledel maa ja majapidamine puudub, kuna kõigele teistele metsaametnikkudele peaaegikult nahka riidet, pesu, soola, petrooleumi jne. Warustuse korraliku jaotuse ja kätte toimetamise suhtes tuleks määrata Peawalitsuse juure warustuse ametnik, kes walitsuse poolt saadud warustuse laiali saatmist otse teel korraldaks, aga iga metsaülema juure asutada kooperatiiv, kes koha peal seda ära jagaks ja warustuse saamise tarwis õiged teated muretseks. Paiuki saamises ühineda üleriiklise riigi ja omawalitsuse ametnikkude ja teenijate paiukikassaga soowi awaldades, et see võimalikult ruttu oma tegewuse awaks.

V.

Püsside ja laskemoona muretsemise asjas wõetakse vastu järgmine resulutsioon:

Peawalitsus astugu võimalikult ruttu selleks samme, et püssid ja laskemoon kätte saadaks.

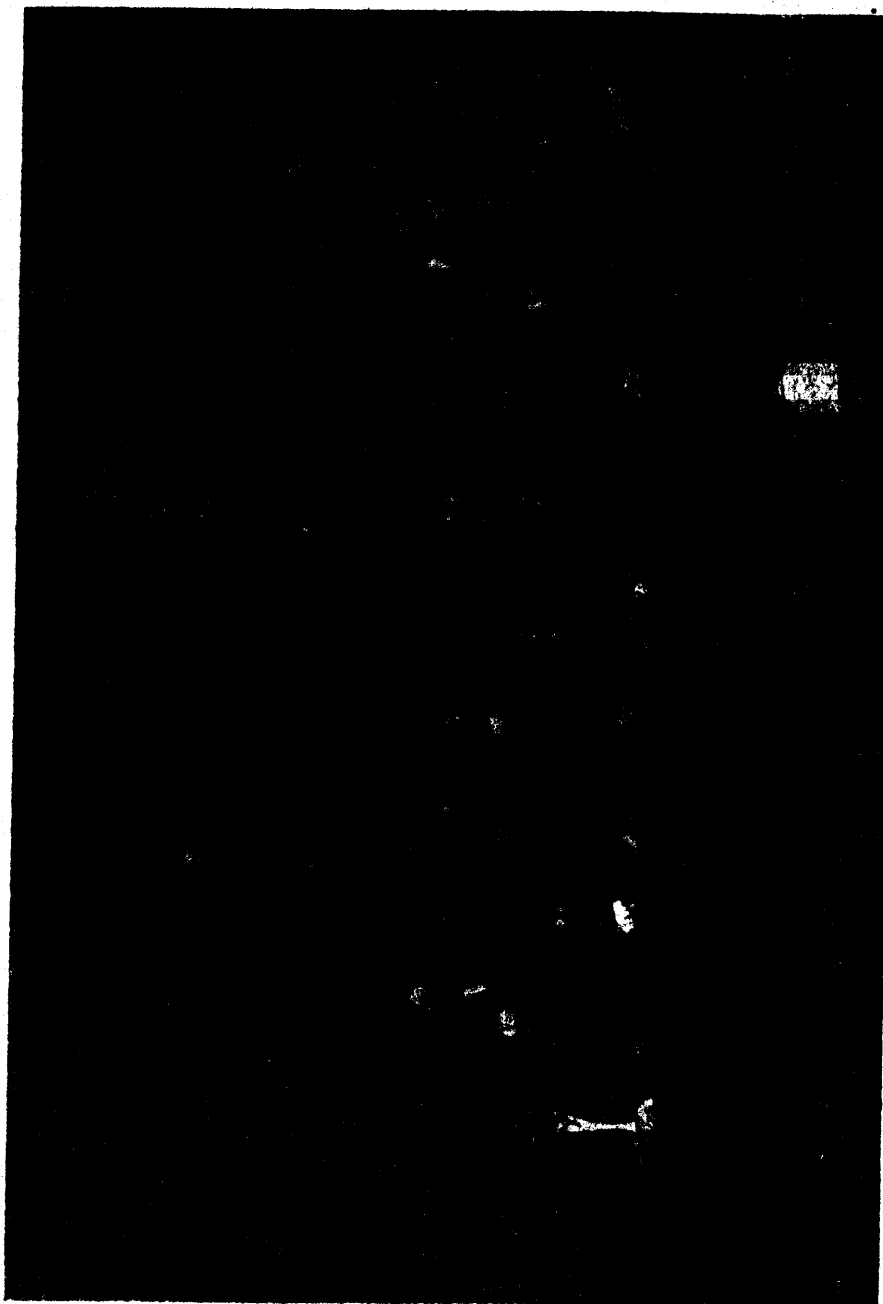
VI.

Küsimuses, tasu röövlindude ja loomade eest, seletab walitsuse esitaja Wallner, et on

Kaitseliidu jahisalkkadel jahipidamine metsades senniks ära keelata, kuni wiimaste poolt saab antud kindlustus, et jahiseaduste rikkumisi ette ei tule.

VIII.

Wahekorra kohta küttekomiteega.



Esimesest ülemaalsest Eesti metsateenijate kongressist 13. ja 14. juunil 1920. a. osawõtjate pildistus Pärnus „Endia“ teatrimaja trepil.

kawatsetud rööwloomade ja röövlindude häwitamise eest preemiaid maksa jahiseaduse rikkumiste asjas sissenõutud trahwi summa dest.

VII.

Kaitseliidu jahisalkkade asjus wõetakse wastu resolutsioon:

Wõetakse wastu resolutsioon: Küttekomitee tuleks wiibimata ülewõtta Kaubanduse Ministeeriumi alt Metsade Peawalitsuse alla kõige tema koosseisu ja warandusega.

IX.

Riigikeelt mitteoskajate ja okkupatsiooni

aegsete tegelaste kohta võetakse vastu resolutsioon:

Rahva rahulolematust tähele pannes riikliselt seisukohalt on tarvis: 1. Eesti riigi vastased okkupatsiooni tegelased, kelle süü kohtu läbi kindlaks tehtud, ametist tagandada; 2. Kõik need kes riigi keelt ei oska, ümber paigutada kohtadele, kus keeleoskamist nõnda iseäranis ei nõuta, nagu metsakorralduse tööd jne.; 3. Kõik need, kes endiste peremeestega iseäralises wahekorras on olnud, ehk praegugi on, nagu volinikud jne. ümber paigutada teise koha peale. Nende asemele sõjawäest üleskutse läbi metsateadlasi määrata.

X.

Ametisse määramise asjus:

Ametisse määramise järkudesse jagamise juures tuleks kindlasti haridus, praktika, tegewuse võimalus ja tema ülesanded arvesse võtta.

XI.

1919 a. palga moona asjus:

Saamata jäänud palga moon tuleb väljamaksta turuhindadega. Walitsusel tuleks selle eest hoolitseda, et seda võimalikult ruttu tehtaks.

XII.

Normaal wahtkond.

Normaal wahtkonna suurus võiks olla 300—600 tiinu, kui mets ühes tükkis ja 200—400 tiinu, kui mets mitmes tükkis.

XIII.

Korstnate ja väljakäigukohtade puhastamine.

Seda tööd tuleks walitsuse kulul teha.

XIV.

Riigi ja omawalitsuse teenijate Keskliidu saadikute walimine.

Otsustati walida kolm liiget ja kolm asemikku.

Saadikuteks walitakse:

1. Andrei Mathiesen, Metsade Peawalitsuse ülema abi.
2. Christian Leilop, Metsade Peawalitsuse metsaasjanduse osakonna juhataja.
3. Johannes Pärn, Metsade Peawalitsuse arweosakonna juhataja.

Asemikkudeks:

1. Elmar Kert, Tallinna metsäulem.
2. Johannes Lohuaru, Jõgewa metsäulema abi.
3. Hans Wiitak, Kariste metsnik.

XV.

Põhjuskirja muutmine:

Komisjoni liikmeteks waliti: Post, Reier ja Trei.

Otsustati:

Metsateenijate Kutseühisuse põhjuskirja järgmiselt muuta:

1. § 8 täiesti välja jätta.
2. § 27, 4, 10 margaline sisseastumise maks endise 3 marga asemele.
3. § 28. Sisseastumise ja liikme maksumust jääb 75 % osakonna kassasse aga 25 % saadetakse Keskjuhatusesele.

XVI.

Keskjuhatusese asupaigaks määrati Tallinn.

XVII.

Keskjuhatusese liikmete walimine: Waliti:

1. Esimeheks: J. Pärn, Metsade Peaw. arweosakonna juhataja.
2. Kassahoidjaks: Chr. Leilop, Metsade Peaw. metsaasjand. osak. juhataja.
3. Sekretääriks: Elmar Kert, Tallinna metsäulem.

Nende abideks.

1. Erich Pulst, Audru-Wõlla metsäulem.
2. August Undrits, Harju maakonna metsäulem.
3. Johannes Lohuaru, Jõgewa metsäulema abi.

Asemikkudeks:

1. Hans Schüts, Rawa metsäulem.
2. Peeter Unt, Jõgewa metsnik.
3. Georg Waldmann, Aakre metsäulem.
4. Jüri Reier, Kilingi metsnik.

XVIII.

Rewisjoni komisjoni liikmete walimine.

Waliti:

1. Oswald Post, Mõtsu metskonna met-sätlem.
2. Jaan Tukk, Lodja metsäulema abi.
3. Jaan Peterson; Woltweti metsnik.

XIX.

Aruanne ja eelarwe.

Et Keskjuhatus oma tegewust weel alustanud ei olnud, siis ei olnud ka võimalik ei aruannet, ei ka eelarwet Keskliidule ettepanna.

Otsustati:

Lubada § 29. järele kunni eelarwe kin-nitamiseni kõike summe tarwitada juhatusese oma äranägemisel.

XX.

Otsustati:

Ühisuse Keskjuhatusese hooleks jätta kõikide kongressi resolutsioonide ja otsuste täidesaatmiseks korraldusi ja wastawates asutustes ettepanekuid teha.

XXI.

Otsustati:

Metsateenijate esimese kongressi puhul Asutawale Kogule terwituse telegrammi saata

seda kongressi juhataja hooleks jättes ja kongressil liikmeid ühiselt päewapildistada.

Lehtpuu väljaveo küsimus Lätvijas.

Lätvija asutavas loigus on küsimus üles- võetud, kas ei tuleks lehtpuu väljaveedu välja- maale ärasteelata, et kindlustada oma tuleliku- määblik ja muud wabrikuid tarviliku puu mater- jaalidega.

Marja ja seente korjamise kohta riigi metšades.

Saridusministeeriumi sellekohase ettepaneku peal otsustas Põllutõministeerium koolilastele, kes alla 15 aastat vanad, riigimetšades marja- ja seenekorjajate maksuta lubada. Riigimetšades marja- ja seenekorjajad koolilõpilased peavad koolilõpetajate poolt antud tunnistustega varus- tatud olema.

Poolametlikud teated.

W. Walitsuse otsused.

1. weebruarist 1921 a.

1. Metšade Peawalitsusele wolitus anda taksi hinna eest võimalust müüda metsa müüa ainult koolide ruumide, riigi abirahadega töötavate õpe- ja katseasutuste ruumide ja Eesti Punase Risti ruumide kütmisets ja riigi asutuste tarwiduste peale.

Märkus: Puude andmisets laewade ehitamisets maksawad erimäärused.

2. Omawalitsuse asutustele ja riikliste ette- wõtete jaoks, mis ärilisel alusel töötawad, müüa metsa võimalikult ilma otsjonita kettmise turu- hinna eest.

Põllutõministri määrus planeeritud lohtabelt maareformi teostamise mää- ruste §§ 96—99 põhjal pikaaja rent- nikkudele metšamüügi kohta.

27. jaanuaril 1921 a.

§ 1. Planeeritud loha peal olewa ehituspuu metšast tulewad kõige enne laewaehituste puud, tammed ja olaspuid üle 15 tolli rinnatõrguselt ära müüa, siis tuleb „Riigi Teatajas“ 1920 a. nr. 151/152 avaldatud määruse järele rahuldada ehitusmaterjaaliga ekmises järjekorras selle loha rentnikke, sellesama määruse järele.

§ 2. Kui mõne loha peal veel asunikudest ehitus- eht küttepuumetsa üle jääb, mis jämedam on rinnatõrguselt kui 8 tolli, siis määratakse see kohalikkudele elanikkudele müümisets wõistlus- pakkumise teel, mille juures asunitul, selle rendi- maa peal mets asub, wõistluspakkumise korral digus on pakutud tõrgema hinna eest seda metsa enesele saada üleüldistel tingimistel. ilma ope- ratsiooni lõpu tähtajata.

§ 3. Järelejäänud noor mets 8—8 tollini rinnatõrguselt, hinnatakse metšawalitsuse poolt ära ja müüakse asunikkudele, selle reudimaa peal see laswab, neiljamadel tingimistel, mis heina- ja karjamaa metša kohta „Riigi Teatajas“ 1920. aasta nr. 89 90 avaldatud 11. juuni määruste

§ 3, p. d. täitmiseks põllutõministeeriumi poolt endistele rentnikkudele metša müümise kohta tar- wituks ole wõetud, mille juures mets kummi täieliku ostuhinna maksamiseni riigi omaks jääb ja asunitule ainult peale ostusumma äramaksmist raiumise luba antakse.

Põllutõministri määrus hoonete ehi- tusmaterjaali müügi kohta asunikkudele planeeritud lohtabel.

„Riigi Teataja“ nr. 151/152. 1920 a.

§ 1. Kõigil riigimaade asunikudel, kes riigimetšadest ehitusmaterjaali soowiwad osta, tuleb sellekohaste kirjalikkude soowiawaldustega koha- litu metšonna metšalema juures kummi 10. ok- toobrini j. a. esineda.

§ 2. Igale asunitule tarwisminewa ehitus- materjaali hull, niisama lihe wõi teise asunitu eesdigus materjaali saamisets määratakse kindlaks hiljemalt 25. oktoobriks kokkuastuwas komisjoni- nis, mille esimehels metšonna metšalema, liik- metets riigimaade kohalik ringkonnawalitseja ja wallandutogu esitaja.

Märkus 1. Müübawa ehitusmater- jaali hull ei tohi suurem olla kui põllu- tõministeeriumi poolt välja arwatud teh- nilise lawa järele normaal talu jaoks tar- wis.

Märkus 2. Ehitusmaterjaali saami- sets on eesdigus: 1) neil asunikudel, kelle kruntidel mingifugust hoonet ei ole ja kel- lele ka mõisa hoonetid ärawedamisets müü- dub ei ole, 2) ülwalpool tähendatud tingimistele wastawatest isikutest on eesdigus sellel, kelle põllud paremini haritud.

§ 3. Ehitusmaterjaalid müüakse taksihinna- ga: a) üfikute metšatikkibena $\frac{1}{2}$ —1 waf.; b) üfikute puude wiisi ja d) walmsiraiutud palki- dena.

Märkus: Väljaandmisele tulewa metša ülemäär on 40% olaspuu metša aasta kasutuse normist.

§ 4. Asunikkudele müüdüw metšamaterjaali

hinnaft peab vähemalt üks viiendit ($\frac{1}{5}$) müügilepingu allakirjutamisel ära tasutama, ülejäänud osa aga riigi renteisse 18 aasta jooksul arvates kolmandast aastast ¹/₂₀ materjaalide hinnast igal aastal. Võla pealt esimese kahe aasta jooksul % % ei võeta, kolmandast aastast peale arvatakse neli protsenti.

§ 5. Asunikubelt, kes metsamaterjaali võlgu saavad, võetakse võlakohustused, millel ära tähendatud: a) võlgniku täielik nimi ja asukoht, b) müütud materjaali hulk, d) võlasumma, e) võlgniku allkiri ja g) kahe vallandutogu poolt heakskiidetud vastutaja käemehe allkiri,

§ 6. Asunikubede ja metsaostjate kohta on käesoleva määruse põhjal kohustatud kõik metsaostjate kohta maksivad määrused, peale kaitjoni kohta käivate määruste. Raiekohtade puhastamine asunikubede poolt kindustatakse valmisraieitud materjaalibega, mille puhastamise kulude katteks tarvilise osa materjaali metsade peavalitsuse korraldusel ära võib müüa, kui raiekoht tähtajaks puhastamata on jätud.

§ 7. Selle määruse alusel ostetud metsamaterjaalist peavad asunitud kolme aasta jooksul hooned üles ehitama. Materjaalide üleandmine teistele isikutele on keelatud (R. n.-s. § 177).

Märkus 1. Asunikubelt, kes käesoleva määruse põhjal saadud materjaali edasi annub, nõutakse edasiandmise aegne materjaali talshind kolmelordses suuruses sisse.

Märkus 2. Määruse täitmise järgi walgavad kohalikud metsaülemad.

§ 8. Müügilepingute tejemine ja metsa väljaandmine § 2 tähendatud komisjoni otsuste põhjal sünnib kohaliku metsaülema poolt.

Märkus: Müügilepingud astuvad jõusse peale kinnitamist maakonna metsaülema poolt.

Raubandus-tööstusministeriumi korraldus riigi päralt olevate metsamaterjaalide väljaveo kohta.

„Riigi Teataja“ nr. 217/218. — 1920. a.

1. Riigi päralt olevate wabal kokkuleppel väljaveetavate metsamaterjaalide väljaveo eest talvel 1920/1921 a. maksatse järgmist tasu sülla-wersta pealt.

a) Põletispuud:

1—2 werstani	Mt.	500—600	tub.	f.
2—5	"	600—1000	"	"
5—8	"	1000—1400	"	"
8—12	"	1400—2000	"	"
12—18	"	2000—3000	"	"
18—25	"	3000—4000	"	"

b) Palgid ja kasepuud:

1—2 werstani	Mt.	2.50 — 3.—	tub.	jalg.
2—5	"	3. — 4.25	"	"
5—8	"	4.25 — 7.—	"	"
8—12	"	7. — 10.50	"	"
12—18	"	10.50—15.50	"	"
18—25	"	15.50—20.—	"	"

Märkus: Ministriile jääb õigus tarbetorral, kohalisi olusid ja tööttingimisi silmas pidades, hinnamuudatusi ette võtta.

2. Kes selles punktis ettenähtud normi metsamaterjaale wabal kokkuleppel välja veab, saab 1 puud rattawitja, hobuseraua ehk reetallarauda walitsuse oma hinnaga, s. o. ilma wahetaju wõtmata.

Märkus: Põletispuude väljaveo norm:

1—2 wersta lauguselt	5	tub.	sülda.
2—5	"	4	"
5—8	"	3	"
8—12	"	2	"
12—18	"	1 $\frac{1}{2}$	"
18—25	"	1	"

See määrus hakkab maksma tema väljakulutamise päewast „Riigi Teatajas“.

11. detf. 1920 a. nr. 14087.

Seadus riigiametnikkude ja teenijate palgade asjus.

„Riigi Teataja“ nr. 3. — 1921. a.

1. Rõditi wabariigi walitsuse poolt kindlatsmääratud riigiametnikkude ja teenijate põhipalku, koossejude järele ja isikliku, suurendatse 50% wõrra.

2. Käesolewa määruse p. 1. kindlatsmääratud uutele põhipallabele lisatakse ajutise elukollidusmaksuna juure 80%.

3. Warustuse andmise lohusus taotatakse ära, kuid nendele riigiametnikkudele ja teenijatele, kelle palk selle tagajärjel väheneks, antakse wabariigi walitsuse otsusel lisatasu, sellega, et uus kogupalga summa ei tohi vähem olla, kui endine palk ühes warustusega.

Käesolew määrus hakkab maksma 1. jaan. 1921 a.

Seadus riigiametnikkude ja teenijate ametist wabastamise kohta.

„Riigi Teataja“ nr. 3. — 1921 a.

§ 1. Wabariigi walitsusel ja temale allu-watel ametiasutustel, kellest on ametisse määramine, on õigus riigiametnikka ja teenijaid ametist wabastada.

§ 2. Koosseisu wabendamise korral ametist wabastatud riigiametnikkudele ja teenijatele maks-

takse ppole kuu palk ette, wabastamise päewast arwates.

Määrus riigiametnikkudele ja teenijatele warustuse eest tasumaksmise kohta.

„Niigi Teataja“ nr. 9. — 1921 a.

1. Wabariigi walitsuse poolt 8. jaanuaril f. a. wastumõdetud seaduse (riigiametnikkude ja teenijate pallade asjus) § 8 põhjal mitte wäljantawa warustuse waheraha summaks (turuhinna ja wäljajagamise hinna wahel) määratakse jaanuari kuu eest:

- | | |
|--|---------|
| a) ametnikkudele ja teenijatele | 900 mt. |
| palgasaaja teise perekonnaliikme kohta lisa | 250 " |
| palgasaaja kolmanda ja iga järgmise perekonnaliikme kohta lisa | 150 " |

Märkus: Palgasaaja loetakse esimeseks perekonnaliikmeks.

2. Nimetatud hinnad on makswab ametisafutuste 1. järgu asukohtade kohta.

Teistes asukohtade järtkudes on wastawad hinnaalandused (wabar. walits. poolt 30. märtsil 1920 a. wastumõdetud määrus riigiteenijate pallade kohta § 8 „Niigi Teataja“ nr. 57/58 — 1920 a).

3. Warustuse waheraha tuleb ametnikkudele ja teenijatele nii suurel määral wälja maksta, kui palju seda 1. jaanuarist f. a. maksuhatatud palgakõrgendus finni ei lala.

Täiendaw määrus 6. augusti f. a. määrusele riigiametnikkude, teenijate ja kuu-palgaliste-tööliliste elutallidusmaksu tästmise, perekonna-abiraha ja toiduainetega warustuse asjus.

„Niigi Teataja“ nr. 185/182. — 1920 a.

Täienduselt wabariigi walitsuse 6. augusti f. a. otjusele kiinitada lerge töb tegija kohta, ärgmised toiduainetes ja warustusnormid:

a) päewa kohta:

- 1) $\frac{1}{2}$ naela leiba palgasaaja kohta, hinnaga 8 mt. 50 p. nael;
- 2) $\frac{1}{8}$ naela nisu wõi odrajahu palgasaaja enese ja $\frac{1}{8}$ naela tema perekonna jaoks hinnaga 7 mrl. 50 p. nael;
- 3) raswaineib 11 solotn. palgasaaja enese ja 8 solotn. iga perekonnaliikme kohta hinnaga 12 mt. nael;
- 4) 2 naela kartulid palgasaaja enese ja nael iga perekonnaliikme kohta, hinnaga 10 mt. 75 p. puud.

b) kuu kohta:

- 1) 7 naela heeringaid palgasaaja enese ja 8 naela perekonna jaoks, hinnaga 5 mt. nael;

- 2) $\frac{1}{2}$ patti tilla, hinnaga 50 p. toos;
- 3) 1 nael seepi hinnaga 12 mt. 50 p. nael.

W. Walitsuse otjus 11. jaanuarist 1920.

(„Niigi Teataja“ 87/88. — 1920.)

Metsade peawalitsuse ülemale Julius Ritsingile antakse ministri abi õigused tema ametkonna alal.

Metsade Peawalitsuse ringkirjad.

9. weebuaril 1921 a. Nr. 5029/14.

Niihästi endistel riigi metsamaadel kui ka Waaseadusega wõrandatud metsades on palju renbile antawaid metsa heinamaid ja ka metsa obroki kohte. Wõnebe nende wiimaste peale on rentnikud kas end. omanikkude ehk metsawõhite ja teiste metsaametnikkude lubaga hooned peale ehitanud, saades selleks kas riigi metsast ehk end. mõisaomanikult hinnata ehituse materjaali ehk koguni on neid omal kulul ja omast materjaalist oma riisiko peal teinud.

Kõik need rentnikud asuwad nii mitmesugustel tingimistel, et wõimata oli korraldust minewal aastal teha nende wahelordade lõpetamiseks ja maatükide pilemaks ajaks renbile andmises.

Meie praktilises põlluharimises on loomulik, et niihästi põlluharimises kui ka üfiktute heinamaatükkide rendil pidamises suurema osa juures lühitefe aja rent need ära turnab ja rentnikud ei riskeri maaparanduse ja heinamaa kultiveerimise töid ette wõtta, sest kui rentnik neid töid omal kulul teeb, siis loobab ta nendest ainult aastate jookkul tulu saada, — aasta renbi juures jätab ta ka need tegemata ehk teeb hooletumalt, mida ta rendilepingu järele tegema peaks.

Seetõttu suwe jookkul loobab Peawalitsus, et metsaametnikkude kohad saawad korraldatud ja ka rendimaadele nende wäljarentimises metsa-ülemate poolt kindel iseloom antud (kas pitaaja rendimaa ehk kõrwalkasutus).

Selleks on tarwis, et igas metstonnas saakid metsa obroki tükkide raamatud sisse seatud, nimelt nende tükkide kohta, mida pitaajalise renbile antakse ehk esialgu ainult sarnaselt tähtajaks renbile anda kawatsetakse.

Teised wäiksemad maatükid ja heinamaa lapiteseb, millel ajutine kasutamise iseloom ja mis wõiwad hiljemalt jälle metsa alla jätud saada, antakse aasta-aastalt renbile metsa kõrwalkasutuse pileitite järele ilma iseräalise kirjaliku lepingu tegemiseta.

Käesolewats aastats ei suubeta weel metsa obroki raamatuid sisse seada, waid Peawalitsus palub suwe jookkul igal pool sarnastele pitaajalistele rendimaadele kindlad piirid panna järgnewa aastate wäljarentimise kawa õhes metsa

obroki raamatu tarwis kogutud andmetega 15. juuliks 1921 a. Peawalitsusele saata.

Selleks aastaks tulewad kõik need tükid, nii kui läinud aastalgi, ainult ühe aasta peale rendile anda: põllumajanduslised maad ja nende üfustesse kuuluvad karja- ja heinamaad — kuni 1. maini 1922 a.

Kõigi nende maade käesoleva aasta rendi alamäär tuleb enne väljarentimist kindlaks määrata niihästi rahas kui ka võrblewalt ruffi kilogrammides. Et mitte rendilepingutes, mis metsaülemate ja ringkonna walitsejate poolt riigimaade peale tehakse, hinna wahet ei oleks, tuleb metsaülematel otsekohe ja kirjalikult koha- liffubelt ringkonna walitsejatelt kõrgemate, keht- miste ja madalamate rendihindade kohta teateid paluda ja 10. märtsiks s. a. Peawalitsusele kõikide rendimaa tükkide nimetiri läbiwaatamiseks saata.

Ühtlasi tuleb ka maade väljarentimise päew kindlaks määrata — hiljemalt märtsikuu lõpuks. Metsa heinamaade rentimine, mis mitte põllu- majandusega ühenduses ei ole, tuleb hiljemaks jätta, kuid mitte peale 1. juunit.

Kõigile endistele lauaaegsetele rentnikkudele, kelle rendilepingu tähtaeg lõppenud ehk 1. mail s. a. lõpeb, tuleb eesõigus jätta maid ka täna- wuseks aastaks rendile saada, kui nad seda forralikult on harinud, rendi tingimisi on täitnud ja rentnikkudeks jääda soowivad.

Maad ja heinamaa tükid, mis alles esimest ehk teist aastat praeguste rentnikkude käes rendil on, rentnikud sõdurid ega muul wiisil eesõigus- tud ei olnud, tulewad wõistluspakkumisele mää- rata.

Wõistluspakkumistest osa wõtta wõiwad ainult need kohalikud elanikud, kellel kas oma maad ei ole, kuid siiski o m a majapidamiseks seba tarwitawad ehk oma wäheste maa tõttu lisa wajawad — selleks wallatunnistusi ette- näibates.

Neil jamadel tingimistel jääwad käesolewaks aastaks ka kõik endiste (weneaegsete) riigi metsa- wahi talude ääremaad rendile ja metsaülemad, kellele metskonnas sarnaseid lihwibeerimata talusi on, peawad ühes obroki raamatu tarwis saade- tarwate teatedega ka 15. juuliks s. a. kawatfused lihwibeerimise kohta ettepanema, et wõimalik oleks neid maid juba 1922. a. kewabel pilema aja rendile anda. Majad, mis nendel maadel kas metsawahi lubaga asjuwad rentnikkude ehk metsawahide eneste poolt ehitud, tulewad 1914 aasta wääratuse järele arahinnata (materjaalid ja ühõ eraldi), nummerdada ja ühes kirjeldusega nimetirja wõtta. Kirjelduse juure tuleb iga ühõ maja kohta eraldi usalduswääriliste ja täestatud teatebe ja andmete põhjal juure lisada: 1) millal maja ehitud; 2) kellele oma oli metsa- materjaal; 3) kelle poolt aina klaasid, telliskivid

jne. ostetud; 4) kes kandis ehituse kulud; 5) kelle lubaga olid majad riigi maa peale ehitud (kui kirjalik, siis kas on see olemas) ja 6) misfugune otstarbe oleks kirjeldatawal maal ebaspidi riigi metsamajapidamiseks.

10. weebbruaril 1921 a. Nr. 5025 13.

Maaseaduse § 7 põhjal on wõdrandatama maa peal lasuwad realkohustused ära kaotud ja selle wäljakuulutamise päewast peale ei ole kir- kutel enam õigust regulatiivi puid saada. Kogu- dustele on aga nende maad ebaspidamiseks jätud ja Maareformi teostamise määruste § 39 põhjal wõiwad ainult metsad riigistud saada, sellepärast tuleb igal pool endiste kiriku (kogu- duste) maadel olewad metsa piirid kindlaks teha ja kõik karja- ja heinamaad üffikult kaswawad puud, millel mitte metsa iseloomu ei ole, kogu- duste nõukogudele wabaks tarwitamiseks anda, ühtlasi sellest ringkonna walitsejale teatades, kellele asjaks jääb selle järele walwata, et heina- ja karjamaa pealt metsa puude äraraiumisega põllumajandusele ebaspidijeks lahju ei tehtä.

Kiriku (koguduse) maadelt metsa pinna eral- damise aktidele tulewad maapinna kaardid juure lisada, olgugi, et need wiimased puudulikud peakfid olema.

Metsade Peawalitsuse Ülema päewakäsud

12. weebbruar 1921. a.

Kob. Johannes Juhani p. Rosenkranius mää- ratakse Taali metskonna metsaülema III. järgu ametnikuks 1. jaanuarist 1921 a. arwates.

Aubru metskonna I järgu metsnik Bruno Fischer määratakse Kariste metskonna metsaülema IV. järgu kantselei ametnikuks 1. weebbruarist s. a. arwates. Metsniku ameti kohuste täitmisest on Fischer wabastud 31. jaanuarist s. a. arwates.

Kob. Arthur Heinrichi p. Heinrichsen määrat- takse Metsade Peawalitsuse ajutise inspektor- rewidendi kohuste täitjaks 27. jaanuarist s. a. arwates.

Aubru metskonna metsaülema III. järgu kantselei ametnik Jaan Lomingas wabastatakse ametist tema enese soowil 1. weebbruarist s. a. arwates.

Kob. Jaan Raabe on ajutiselt wõetud Met- tade Peawalitsuse teenistusesse arweesalonda 12. jaanuarist s. a. arwates.

Metsade Peawalitšuse Arveosakonna ajutine tööjõud III. järgu kantselei ametniku palga normiga lob. Jaan Raabe wabastatakse teenistusest Peawalitšusest lahkumise puhul 1. weebruarist f. a. arwates.

Metsade Peawalitšus lubab Pagari metskonna abimeetajale Jüri Ranknile metsaarwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist kuni 25000 margani.

Metsade Peawalitšus lubab Jäneba metskonna abimeetajale Heinrich Pedajas'ele ja metsnik Alfred Laesner'ile metsaarwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist, abimeetajale Pedajas'ile kuni 25000 margani ja metsnik Laesner'ile kuni 10000 margani.

Metsade Peawalitšus lubab Türi metskonna ametnikkudele Johan Teber'ile ja Abo Kärsten'ile metsaarwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist kuni 10000 margani.

Metsade Peawalitšus lubab Jõgewa metskonna abimeetajatele Wihel' Ponnale ja Peeter Unt'ile ja metsnik August Heinrichson'ile metsa arwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist, abimeetajatele Ponna ja Unt'ile kuni 25000 margani ja metsnik Heinrichsonile kuni 10000 margani.

Metsade Peawalitšuse Ulema abi lohuste täitjat Friedrich Kangrot lugeda haiguse puhul ametilohuste täitmistest wabastuks 28. jaanuarist f. a. arwates.

Kod. Hendrik Hendriku p. Siis määratakse Kloostri metskonna meetaajale IV. järgu kantselei ametnikuks 1. weebruarist f. a. arwates.

Wõru metskonna meetaajale ajutine kantselei ametniku lohuste täitja kod. Alfred Sibul wabastatakse ametist sama metskonna kantselei ametniku Pauline Stambergi tervetseamise puhul 1. jaan. f. a. arwates.

Kod. Alfred Johani p. Wasing määratakse Sangaste metskonna meetaajale III. järgu kantselei ametnikuks 1. jaanuarist f. a. arwates.

Rambja metskonna II. järgu meetaajal Jaan Tattari lugeda haiguse puhul ametilohuste täitmistest wabastatuks 10. jaanuarist f. a. arwa-

tes. Ajutine meetaajale lohuste täitmine meetaajale Tattari haiguse aja wältusel pannakse sama metskonna abimeetaajale Jensen Wadjeni peale.

Wiljandi maakonna meetaajale IV. järgu kantselei ametnik Mats Siegert wabastatakse ametist tema enese soovil 15. weebruarist f. a. arwates.

Metsade Peawalitšus lubab Sagadi metskonna ametnikkudele Johann Goepile, Peeter Puffile ja Jaan Turganile metsaarwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist kuni 10000 margani.

Metsade Peawalitšuse kantselei ametnik õpilane Elmar Dindsol kõrgendatakse IV. järgu kantselei ametnikuks 1. weebruarist arwates.

Kod. Agnes Rudolphi t. Koppel määratakse Pagari metskonna meetaajale IV. järgu kantselei ametnikuks 1. jaanuarist arwates.

Metsade Peawalitšus lubab Pada metskonna abimeetaajale Reinhold Puurmannile ja metsnik Gotthard Tamminile metsaarwe raamatute pidamist ja rahasummade wastuwõtmist, abimeetaajale Puurmannile kuni 25000 margani ja metsnik Tamminile kuni 10000 margani.

Tartu metskonna II. järgu abimeetaajale Magnus Domberg wabastatakse teenistusest erateenistusesse astumise puhul 1. weeb. f. a.

Torma metskonna meetaajale Toomas Hennel teatab, et tema on 18. detsembril 1920. a. abielusse astunud kod. Amanda Abo t. Winalasiga, misjagune perekonna muudatus meetaajale Henneli teenistuselehte sisse landa.

Torma metskonna meetaajale IV. järgu kantselei ametnikku Amanda Winalast abielusse astumise puhul nimetada Amanda Kenaeliks.

Kirjakast.

Joh. Jänes. Proovinumbri jaamijest palume saada 25 marka, wõib ka postmarkides.

A. K. Meelbise tähtsusega küsimustes kutselühisuse asjus, uisama ka metsa- ja jahilaskjadufes saab toimetuse alati „Eesti Metsas“ selgetusi andma.

Wäljaandja: Eesti meetaajate kutselühisus.

Wastutaw toimetaja: Chr. Leilop.

Tegev toimetaja: A. Nege.

RUD. KOLL

Metsa-äri

ASUTATUD ARHANGELIS 1911. a. EESTIS 1919. a.

TALLINN, WENE TÄN. 8, OMAS MAJAS.

TELEFONID:

KABINET 11-00, ÄRIKESKJAAM 8-27 JA 12-21.

TELEGRAMMIDE AADRESS: R U D K O L L.

Carl Kirsch

Tallinnas, Waksali puiesteel 14.

Igasuguste metsamaterjaalide ja põletispuude
suurel wiisil

ülesostmine ja müümine.

Alati saadawal kõiksugused ehitusmaterjaalid,
põletispuud j. n. e.

O. E. HERODES ja P. M. PRICK

Ehitusmaterjalide ja kütteainete ladu TALLINNAS,
:: Wiljandi tän. 9, kõnetraat 863. ::

Ostab igal ajal:

Metsa ja igasugust metsa- ja ehitusmaterjaali.

Müüb ladust:

Palka, talasi, okas- ja lehtpuu laudu, teliskiwa, tulekindlaid
kiwa (Schamott), lupja, tsementi, tsement kaewu- ja weetorusi,
:: :: põletispuid ja igasugust ehitusmaterjaali. :: ::

Austusega **Herodes & Prick.**

BÜROO „LÕHKE-JÕUD“

wõtab järgmisi töid oma peale :

kändude väljawõtmine raiesmikkudest, kiwile lõhkumine põldudel, suurte raua-
tükide purustamine walamise-wabrikutele, paekiwi ja põlewkiwi ülespurustamine.
lõhkumisetööd kaewutegemise juures, maa torutamise ja soode kuiwatamise tööd,
jõgede reguleerimine, raudteede ja teede tasandamine.

Nende tööde jaoks saadetakse soowi peale asjatundjad lõhkemeistrid välja.

MURETSEB ülewalmimatud tööde jaoks tellimise peale kõiksugu-
seid lõhkeaineid, kapslid, süütenööri, püssirohtu jne.

Bürooga on ühenduses esituste läbi suuremad lõhkeainete wabrikud. Soowijatele
saadetakse hinnakirjad. Lähemaid teateid suusõnaliselt antakse büroos

Tallinnas, Jaani tänawal 6,

õripäewadel kella 11—1.

Eesti Mehaanilise Puutööstuse Aktsiaselts

A. M. Luther

Tallinnas.

Äri: Vana Posti tänav nr. 9.



Pakubi:

**büroomööblid,
elutoamööblid,
kantseleimööblid,
koolimööblid,
vineer-kartongid,
vineer-kohvrid,
vineer-aktimappe,
vineer-käsitromlid,
vineer-tünne,
vineer-toolipõhju,
vineer-plateid,
vineer-labidaid j. n. e.**



**Kõnetraadid: Vabriku nr. 143.
Ärisse nr. 616.**

TARTU
KÜTTE- ja VEO-OSAÜHISUS

Tartus, Emajõe t. 3.

Telegrammide aadress: KÜTTEVEO—TARTU.

Telefonid: Direktori kabinet 94, kontor 164.

METSATÖÖSTUS
TURBATÖÖSTUS
- TRANSPORT -

JAOSKONNAD:

TALLINNAS, Wiru tänaval nr. 6, telefon nr. 11-24,

- - - - - MUSTWEES, telefon nr. 6. - - - - -